

vse vkup spreša in od tropin se natočijo blizu 4 firkeljni tekočine. Ta se vlije v pripravno posodo, se postavi na toplo mesto in se njej pridene nekoliko jesihovalne matrice. V nekaterih tednih je jesihi goden in ima prijeten, čist okus. Da si naredimo dobro matrico, se vlije nekoliko čez firkelj vinskega jesiha v posodo, postavi na topel kraj in pridene se mu nekoliko koščkov skorje novopečenega kruha. Posoda se s platneno capico zaveže.

Na nekaterih krajih si narejajo tudi iz malin kakor tudi iz drugih sadežev: postavim iz jerebičja prav hvaljen jesihi. Malinčnjak se posebno zaradi aromatičnega, lepo dišečega duha in lepe rudeče barve obraja. Kdor si ga hoče napraviti, si zmučka maline, njih pusti nekoliko dni stati in potem na en funt zmučkanih malin vlije $4\frac{1}{2}$ firkeljna močnega jesiha. Po 24 urah se ta zmes spreša, in se njej nekoliko cukra prida in v steklenice natoči. Strd se priporoča kot dober pomoček, kisanje povspešiti, in daje jesihi tudi dober okus, lepo barvo in moč.

Ko se je jesihi neredil, se pa ne sme na toplem puščati, ker sicer dober okus zgubi in se ga celo gnijilo vrenje poprejme. Hranjevati se mora na hladnem prostoru, najbolje v dobri kleti.

Kako meso poleti frišno ohraniti.

M. Na Japonskem vzamejo v ta namen precej globoko okroglo porcelanasto skledo, denejo v njo meso, ki ga hočejo dalj časa hraniti, polijejo ga z vrelo vodo, tako, da voda vrh mesa stoji in na to vodo vlijejo potem olja. Sedaj zrak čisto nič ne more do mesa, ki dolgo dobro ostane. Beljakovina na površji mesa se vsled naliva vrele vode usiri in to mnogo pomaga meso dobro ohraniti.

Da se jermenje in usnje konjskih oprav ne pokvari.

M. Da se usnje in jermenje na konjskih opravah po škodljivem soparji v hlevu ne spridi in da vedno mehko in gibčno ostane, se mora usnjevi maži nekoliko glicerina primesiti. Taka maža ohrani jermenje mehko in gibčno; zabranjuje, da se ne lomi in ne krlja, da se vode ne navzema in ne gnije.

Kako uš na drevju pokončati.

M. V ta namen nasvetuje neki angleški vrtnar naslednji pomoček. Vzame se $\frac{1}{2}$ litra plinovega katrana (pehovec, smolovec) $\frac{1}{2}$ litra suhega v prah stolčenega ila in 4 litre tople mehke vode, ktera se prejšnji zmesi polagoma primešuje in potem vse skup prav dobro pregnjete. S to mažo se drevje po zimi s pomočjo zidarskega šopka dobro pomaže in ne le uš, ampak tudi vse drugo mrčesje in njegova zalega konec vzame.

Kako kose hitro poostriiti.

M. Na Francoskem imajo navado kose, srpe in druga taka rezavna orodja pol ure pred rabo v vodo pomočiti, v ktere je bilo nekoliko, za polovico moči oslabiljene, žveplene kisline primešane. Takih kos, srpov itd. ni več treba klepati, ampak zadosti je, njih z mehkim kamnom 2-, 3krat potegniti, da dobijo na vseh krajih enakomerno ostrrost. Če orodje dalj časa v imenovani tekočini leži, mu to ne škoduje, če se le, ko se je iz nje vzelo, dobro obriše in otere. Če tedaj kosci in žanjice svoje orodje med kosilom ali južino nekoliko v imenovano tekočino položijo, si tedaj mudno in težavno klepanje prihranijo. Kaj bi skušali škodovalo?

Na vino- in sadjerejski šoli pri Mariboru začela so se predavanja za učitelje in sicer v vinorejstvu, kletarstvu, sadjereji, vremenoslovji, zemljepoznavstvu in gospodarstvu. Slovenskih učiteljev je prišlo iz Štajerskega 7, namoč gg. Brinšek iz Šmarja, Vezenšek iz Podsrede, Horvat od sv. Vrbana, Čokl iz Kostivnice, Jurša iz Ormuža, Raner iz Poličan in Ješovnik od sv. Roprtja. Iz Kranjskega je navzočih 7 učiteljev in iz Nemškega 6. Vsak dobi 2 fl. na dan in potnino povrnjeno. Podučuje se do konca avgusta, vsaki dan po 5 ur. Poduk utegne veliko koristiti. G. ravnatelj Göthe se kaže izvrstnega strokovnjaka in spretnega učnika.

Sejmovi 6. avgusta pri sv. Trojici v Halozah. — 10 avgust. v Brežicah, v Kozjem pri sv. Lovrenci na Dravskem polju, v Radgoni in v Lučani. — 12. avgust. v Vržeji. — 14. avg. na Črni gori.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Novi škof.) Novega kneza in škofa ljubljanskega liberalni listi z veliko radostjo prištevajo k svoji stranki in si o ustavnosti njegovi obetajo hribe in doline. Nadejo svojo opirajo na neko privatno pismo, ktero je eden njegovih prijateljev v liberalnih listih dal objaviti. Takisto dela po časnikih veliko hrupa tudi odgovor, ktereja je novoizvoljeni knez in škof dal mestnemu odboru ljubljanskemu. Knez in škof je neki rekel, da ima cerkev tudi po novih šolskih postavah dovolj upljiva do šolstva. No, pri nas imel je zadnja leta priliko prepričati se, da cerkev nima nobenega upljiva več še v tistih rečeh ne, ktere spadajo v področje oblasti cerkvene.

Pred nekimi leti so profesorji na realni sklenili odpraviti vsakdanjo mešo in udeležbo pri cerkvenih obhodih ali procesijah. Škofijstvo s tem ni bilo zadovoljno, pa ni opravilo nič. Kmalu potem so na gimnaziji sklenili le 2krat na teden hoditi k sv. meši, škofijstvo se je upiralo, pa zahtevalo. Za tem so sklenili namesto 5krat le 3krat

na leto učence pripuščati k spovedi. Ordinarijat je zoper to oporekal, pa ni opravil nič, kakor tudi ni mogel zabraniti, da so ure za krščanski nauk skoro po vseh učilnicah skrčili. Kje ima tedaj Cerkev tisti upljiv do šol, katerega sme po božjem in naravnem, zgodovinskem pravu zahtevati? Zato nikakor ne verjamemo, da bi bil g. knezoškof res tako govoril, kakor je poročal „Tagblatt.“ Ker pa so vsled tega nekteri hudo vznemirjeni in se je po časnikih zaradi tega pričela pismena borba, bo skoro treba, da bo g. knezoškof sam pojasnil to reč in svetu povedal, kaj je mestnim očetom rekel.

Nemški listi skoro vsi od novega škofa zahtevajo, da naj bo s šibo strahoval fanatične (prenapete) duhovnike ter njim prepovedal vso politično agitacijo. Ti ljudje si domišljujejo, da razmere med katoliškim škofom in njegovimi duhovniki so take, kakor n. pr. med obristom in njegovim regimentom, ali med deželnim glavarjem in njegovimi uradniki, da mora vsak duhovnik brez ugovora storiti, kar mu škof zaukaže, če tudi s službo njegovo v nobeni dotiki ni. Sami sužnji, zavidajo duhovnikom svobodo na političnem polju in bi jih radi spravili v sužnost. A noben škof svojim duhovnikom političnega prepričanja ne more vsilovati in jih mora toliko časa pustiti pri miru, dokler njihova politika ni nasproti načelom sv. vere, zapovedim božjim in cerkvenim ali pa blagru in koristi sv. katoliške Cerkve. Če bi kak škof v tej reči hotel zapovedovati duhovnikom, bi se kmalu prepričal, da s tem sam sebi pripravlja največ britkosti.

Iz Loč. (Javno zahvalo) z najpriseršnišimi občutki izreka predstojništvo Ločke fare Njih apostolskemu veličanstvu, presvitlему cesarju Francu Jožefu, prevzvišenemu, milostljivemu knezoškofu Jakobu Maksimilijanu, visokorodnemu gosposdu baronu Vay-u v Konjicah, slavni hranilnici Graški; in vsem drugim p. n. premilim darovnikom za obilne in lepe darove, katere so tukajšnjim ubogim in vsega usmiljenja vrednim farmanom, po večkratni siloviti toči grozno poškodovanim, poslati blagovolili. Bog njim stotero povrni, in dodeli, da se bojo po tej velikodušni pomoči ubogih razveseljene solze, kakor najslavnejši biseri v njihovi nebeški kroni na vseh vekov veke lesketale! —

Tam, kjer ni toča pobila, se pri nas vse lepo kaže; pšenica je lepa, samo da njo je sem ter tje rja malo stisnila; rž je bila sicer redka, pa velikoklasna; ječmen je bil tu in tam snetljiv, pa vendar lep; turšica je kaj velika in krasna, da njo je veselje gledati; tudi krompir je košat, kakor grmovje, sočivje lepo; sena se je veliko nakosilo; po vinskih gorah se dobro kaže; tudi ajda bo skoraj zemljo pokrila. Ali koder je toča razsajala, je pa silno žalostno, celo travi se ne ljubi iz zemlje, v katero je zabita bila. Bog nam ohrani ljubi sad zemlje; varuj nas pa tudi dušne toče, katera je časne toče kriva! —

Iz Makolj. (Šola. — Cerkva. — Letina.) Jezen gleda prenapeti liberalci in nekdanji Seidlnov volilee in največji sovražnik šole in napredka g. Janez Georg, kako zidanje Makolske nove šole veselo napreduje. Vse žile je napenjal, da bi bil zidanje obranil; ali v njegovo največjo togoto tega ni dosegel. Premotil je le nekatere občinske predstojnike, posebno občine Pečke in Stopnega, da niso dovolili v posodo od 3000 gld. po 4% z dvajsetletnim povračilom, katere je graška štajerska hranilnica vsem občinam posoditi dovolila. Meni, s tem zidanje šole ustaviti.

Žalostno je, da so nekateri tako zabiti, da ga še poslušajo in ne pomislijo, kako bo hudo, ves znesek, kateri je pogodbinsko za zidanje odmerjen, na enkrat plačati. — Volili se bodo novi udje v krajni šolski svet. Ako Makolčani svoje sedajne učitelje odpraviti želijo, no, tedaj pa morejo še g. Georga v šolski svet voliti. Možje bodite pametni in ne delajte sami sebi sramote!

Poveksanje in ponovljenje Makolske farne cerkve bode kmalu dokončano. Cerkve bode prav lepa in dosti prostornejša od poprej. Gosp. župniku A. Hajšku, kateri toliko za olepšanje cerkve skrbijo, bode za to vsa fara hvaležna, razun g. Georga, kateri je tudi temu delu bil nasprotnik.

Vinogradi še dozda lepo trgatev obetajo. Bog nas le pred točo obvari. Gosp. Konrad Gustav je prišel iz Solnograda v Makole, in bode nekoliko mesecev v svoji grajšini Stattenberg stanoval. —

Iz Ptuja. (Izvestje realnegimnazije.) Prvi, tako zvani znanstveni del tega (šestega) izvestja zavzima razprava Schillerjeve pesmi „Kassandra“, katero g. prof. Ferk na 32 straneh „im Interesse der Studirenden“ razlaga. Dobro! premda po nekoj ministerijalnoj naredbi, katere odobravati ne moremo, v takih programih razprave nimajo imeti namere znanstvenih reči popularisati, ampak imajo biti pisane „für die Berufsgenossen.“

Tagespošta pravi, da so Ferkove „Erläuterungen zu Schillers Kassandra“ ein gut geschriebener Aufsatz. Bodisi. Vendar bi radi znali, kake vrste učenci so oni, kojim g. Ferk Kasandro razlaga?!

Za Kasandroj sledujejo šolske vesti od ravnatelja. Iz njih zvemo, da je na omenjenem učilišču bilo 8 rednih in 2 izredna učitelja. Učencev bilo je pri koncu leta 120, vsi katoliške vere, po narodnosti pa 57 Nemcev in 58 Slovencev, kar je na vsak način tiskarska pomota, (katerih je v izvestju precej) ker bi inace morali soditi, da g. Fichna vsakega učenca, katerega roditelji tudi nekaj nemški znajo, Nemcem prišteva in kot takega razglasuje, kar bi bilo malo preveč, a „preveč nemogu niti kola voziti“, pravijo naši strpljivi sosedi in najbližnji brati Hrvati. —

Med 120 učenci bilo njih je v prvem razredu 50. Osem je dobilo spričevalo z odlikoj in sicer: 1. Toplak Jakob od sv. Vrbana. 2.

Žitek Vladimir rojen v Karlovcih. 3. Seidl Johann iz Ptuja. 4. Klemenčič Jakob iz Središča. 5. Keček Andraš iz Ormuža. 6. Frass Franjo od sv. Bolfanka. 7. Horvat Miha od sv. Vrbana. 8. Arnuž Tone od sv. Vrbana.

Prva dva dobila sta premijo in sicer knjigo: „Ein treues Bild der Steiermark“.

Spričevalo prvega reda dobilo je 26, drugega 13, tretjega 3.

V drugem razredu bilo je 34 učencev. Spričevalo s odlikoj dobili so: 1. Šuta Franjo od sv. Bolfanka. 2. Šegula Franjo iz Možganec. 3. Toplak Janez od sv. Vrbana. 4. Vezjak Janez od sv. Trojice v Halozah. 5. Smrekar Ernest rojen v Judenburgu. 6. Horvat Franjo iz Možganec. 7. Gajšek Andraš iz Žetalj. 8. Hvalec Matjaš od sv. Barbare v Halozah. 9. Škrbine Tone iz Rožna pri Reichenburgu. 10. Korošec Franjo od sv. Marka pri Ptuj. 11. Goričar Rudolfo iz Mozirja.

Svedočbo prvega reda dobilo je 22 učencev, eden pa dovoljenje 1 slab red o početku novega šolskega leta popraviti.

V tretjem razredu so se odlikovali med 22 učenči: 1. Murko Matjaš od sv. Vrbana. 2. Kadlik Jožef iz Čebina v Moravi. 3. Greistorfer Dragotin iz Slov. Bistrice. 4. Weinhandl Ferdinand iz Radgone.

13 je dobilo prvi razred, 2 drugi, 3 smejo škušnjo ponavljati.

V četrtem razredu je bilo 14 učencev. Odlikovali so se sledeči. 1. Pučko Juri od sv. Andraša. 4. Simonič Jože od sv. Bolfanka. 3. Krenn Karl iz Gradca. 4. Smodiš Andraš iz Ljutomera. 5. Simony Deszö iz Pakóta na Ugerskoj.

Bilo je tedaj med 120 učenci 28 eminentov, kar je radostna prikazen. Živili! Med temi 28 so razve tretjega učenca v prvem, petega v drugem, drugega in četrtega v tretjem, tretjega in petega v četrtem razredu, vsi sami čisto ovejani Slovenci. Slava Vam! neutrudljivi bistroumni sokoliči. Stotinite se! Nendajte se! (Konec prih.)

Iz Celja. (Sklep mestjanske šole. 29. julija se je s slovesno sv. mešo in hvalno pesmijo v nemški cerkvi končala naša mestjanska šola. Znamenito je pri njej to, da slovi zavolj izvrstnih gg. učiteljev kot najboljša na Štajerskem in je imela tudi največ učencev, ker v začetku bilo je vpisanih v vseh 3 razredih 128 in ob konci bilo njih je še 116. Po narodnosti njih je bilo, ako take učence, ki imajo na Slovenskem rojene stariše, ki tudi sami slovenski dobro umejo, pa v preveliki zaljubljenosti do nemščine svoje otroke vse, tudi krščanski nauk nemški podučevati ukazujejo, Slovencem prištevati smemo, čez 60 Slovencev, okoli 50 Nemcev in 4 Lahe. Slovenščina se je na tej šoli učila v 2 oddelkih po 4 ure na teden in sicer je rojene Slo-

vence učil g. učitelj Novak, Nemce pa vpokojeni g. vojaški kaplan Mohorčič. Ker imajo mestjanske šole namen posebno našo mladino pripravljati za učiteljski, obrtniški in rokodelski stan, ne moremo mi Slovenci tudi z našo izvrstno mestjansko šolo zadovoljni biti, ker se v tistej nijeden predmet, niti zgodovina, v slovenščini ne podučuje, kar bi se vendar lahko zgodilo. Naši mladenčji bodo po teh šolah izobraženi sovražniki lastne domovine postali in bodo Prusom pot v naše kraje pripravljati pomagali, a tega gospodje na Dunaji in v Gradci nočejo spoznati. (Konec prih.)

Iz Središča. (Pretep.) Bilo je v nedeljo 25. jul. t. l. blizu Središča na Ogorskem pri Štaj. meji, kedar so neko cerkveno obhajilo tamkaj imeli. Pred poldnem bilo je vse mirno. Po krščansko so se ljudje pri božji službi obnašali. Tudi po poldne pred blagoslovom je vse mirno bilo. Nenadoma po blagoslovu pa prihrupi nek divjak iz občine Vitanske, Bolfanske fare, in takoj se počne pretep. Divjal je strašno; kakor neumna žival je mlatil krive in nekrive. Na ta primer dostigne neko ženo, katero je nevarno po glavi ranil. Sedaj pristopijo navzoči in hudodelca tako zmlatijo, da mu ni bilo moč več vstati. Drugi dan so ga odpeljali na dom, da stoji vsem v izgled po pregovoru: kdor išče, ta najde.

Iz Bizeljskega. (Požar.) 25. julija bil je v Bračnivesi hud požar, ki je Mariji, vdovi Lipejevi razun hiše pokončal 3 gospodarska poslopja ter pšenico in krmo uničil. Reva je mati 8 nedoletnih otročičev. Enaka nesreča po ognji je zadela še 3 gospodarje. Zgorela je 1 hiša in 9 gospodarskih poslopij do čistega. Škode je več kakor 7000 fl. Hvala Bogu, da smo vsaj Lipejevo hišo, kojo je že plamen oblizeval, z vso silo otehi, sicer bi bila vsa ves pogorela, ker silen veter je pihal. Ogenj je nastal, kakor se sumi, po nekem trepu. Zavarovan ni bil nobeden, akoravno so se tukaj ljudje uže mnogokrat v tej reči opominjali in nagovarjali.

Iz Radgone. (Cigani.) Slovencem, ki živijo kraj ogorske meje bo treba, da posebno pazijo na svoje imetje in življenje. Kajti od onega časa, kar je odstranjen kordon, klatijo se zopet trume ciganov po naših pokrajinah. Blizu Bernika so izplenili v eni noči več hiš in kleti. Tudi so ubili staro ženo. Naplenjeno blago so peljali na vozih čez mejo. Hvala Bogu, da so njih še dobili nekaj pri sv. Jurji in nekaj v Soboti na Prekmurskem. Upamo, da se njim naloži, kar so si zaslužili. Vendar mnogo še se njih potepa po naši okolici. Zato bo treba, da Slovenci, posebno predstojniki, pazijo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nadvojvoda Albreht je potovaje po Francoskem se sošel s predsednikom